

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

5904

1. Obiekt

OBORA(5) I STAJNIA Z WOZOWNIĄ (6)

2. Czas powstania

1856 r.

3. Miejscowość

BOŻE

4. Adres

Boże
11-700 Mrągowo

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo warmińsko-mazurskie

powiat mrągowski

gmina Mrągowo

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Bussen, Bossemb

7. Przynależność administracyjna
przed 01.01.1999

województwo olsztyńskie

8. Właściciel i jego adres

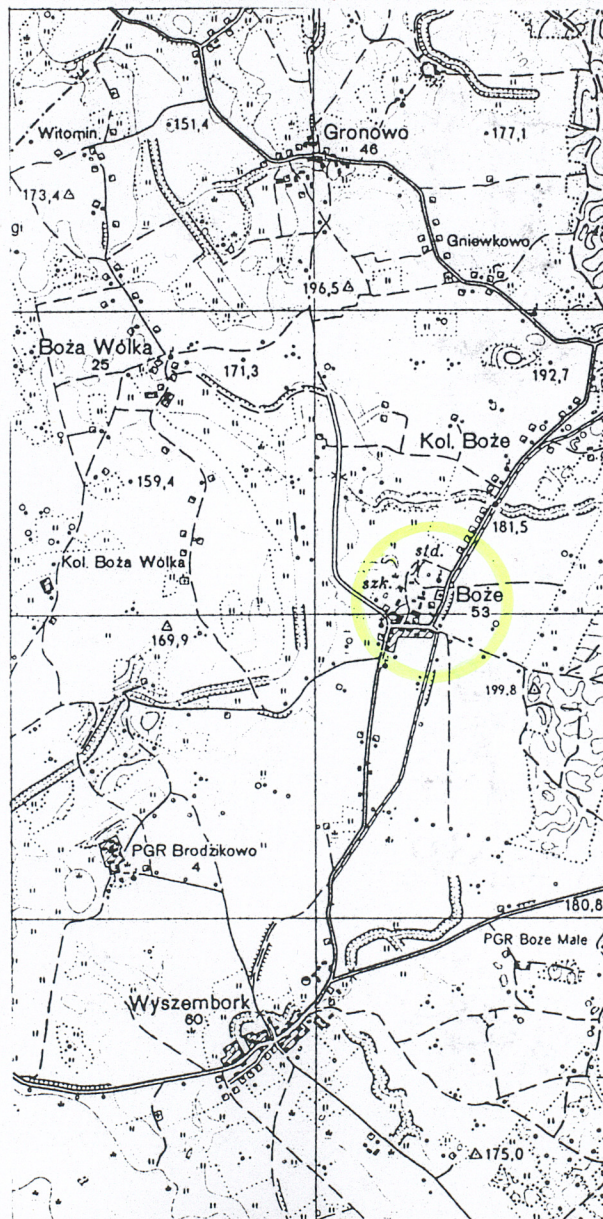
Kombinat Rolny Szestno sp. z o.o.
11-700 Mrągowo

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

Folwark 3170 z 21.08.1993

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Obora (5) i stajnia z wozownią (6) powstały jako dwuskrzydłowa przybudówka do spichlerza w 1856 r., w czasie gdy majątek należał do rodziny Suchodolskich. Północna część tej przybudówki mogła być starsza – zbudowana została prawdopodobnie w 1855 r. razem ze spichlerzem, o czym świadczy nieregularny układ okien w południowej elewacji spichlerza, jak również dzielący połąć dachową pierwotny szczyt przybudówki. Wschodnie skrzydło przybudówki mieściło oborę, południowe – stajnię koni wyjazdowych i wozownię. Obecnie oba skrzydła pełnią funkcję pomieszczeń magazynowych. Budynek, razem z resztą zespołu folwarcznego, należy do Kombinatu Rolnego Szestno.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA

Obora (5) i stajnia z wozownią (6) tworzą wraz ze spichlerzem kompleks usytuowany w południowo-zachodniej części rozległego podwórza folwarcznego, bezpośrednio przy wjeździe na podwórze. Budynki skupione są wokół niewielkiego wewnętrznego podwórka o brukowanej nawierzchni. Całość stanowi dominantę architektoniczną podwórza folwarcznego.

OPIS**Materiał, konstrukcja, technika.**

Ściany. Murowane z kamienia polnego z użyciem cegły, wewnątrz tynkowane.

Sklepienia, stropy. Stropy drewniane, belkowe, na podciągach wspartych na słupach, w oborze – na drewnianych kolumnach.

Wieżba dachowa. Drewniana, krokwiowo-płatwiowa na stolcach stojących.

Pokrycie dachu. Dachówka ceramiczna „holenderka”.

Posadzki, podłogi. Posadzki betonowe, w stajni częściowo zachowany drewniany bruk.

Schody. Schodki na ganki paszowe betonowe, proste; schody na poddasze drewniane, drabiniaste, proste.

Otwory. Prostokątne, otwory drzwiowe zamknięte łukiem odcinkowym, otwory okienne – łukiem pełnym. Część otworów okiennych wtórnie poszerzona. Wrota i drzwi deskowo-listwowo-zastrzałowe z zawiasami pasowymi, część okien oprawnych w metal, część drewnianych, pojedynczych, krosnowych z nadświetlem i szczebliną krzyżową.

Rzut. Budynek na planie litery L, złożony z dwóch skrzydeł jednotraktowych.

Bryła. Budynek jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem, nakryty dachem dwuspadowym. Budynek tworzy całość z trójkondygnacyjnym spichlerzem, nakrytym dachem dwuspadowym.

Elewacje. Elewacje wzdłużne kamienne, partia poddasza murowana z cegły, wydzielona fryzem z cegły na rąb skośny, zwieńczona gzymsem na konsolkach, dekorowana pasem zendrówki, artykułowana kolistymi otworami wentylacyjnymi.

Elewacja szczytowa (zachodnia) stajni. Ceglana na podmurówce kamiennej, z trzema symetrycznie rozmieszczonymi otworami okiennymi w przyziemiu; w partii poddasza dwa okna flankowane dwoma wąskimi, wysokimi otworami wentylacyjnymi; w szczycie kolisty otwór wentylacyjny; bezpośrednio nad podmurówką, na osi granitowa płyta z datą 1856 i inicjałem zasłoniętym współczesną tablicą informacyjną.

Elewacja zachodnia obory. Z dwoma skrajnymi otworami drzwiowymi, pomiędzy którymi dwa okna; drzwi po stronie północnej ujęte ceglana arkadą zamkniętą pełnym łukiem.

Elewacja południowa stajni. Artykułowana rzędem okien; w centralnej części elewacji cztery współcześnie przemurowane okna o wykroju leżącego prostokąta. W poddaszu dwa prostokątne otwory zrzutowe na słomę. Wschodni narożnik zaakcentowany ośmioboczną sterczyną.

Elewacja wschodnia obory. Artykułowana rzędem okien. Skrajne północne okno wstawione wtórnie w zamurowany większy otwór. W poddaszu otwór zrzutowy na słomę.

Elewacja północna stajni. Z trzema parami wrót, pomiędzy którymi okna.

Wnętrze. Skrzydło wschodnie dzielone poprzecznie na dwa nieskomunikowane ze sobą pomieszczenia dostępne od strony zachodniej. W części północnej znajduje się pomieszczenie magazynowe połączone wewnętrznymi drzwiami ze spichlerzem. Większą część południową zajmuje obora o układzie podłużnostanowiskowym z dwoma gankami paszowymi i jednym gankiem gnojowym. Skrzydło południowe podzielone poprzecznie na trzy pomieszczenia dostępne od strony północnej. W dwóch skrajnych mieściły się stajnie koni wyjazdowych, w środkowej mieściła się wozownia, skomunikowana ze stajniami gankiem przebiegającym w południowej części budynku.

Wyposażenie. Obora: ganki paszowe z kamionkowymi żłobami, wbudowana szafa ścienna na ubrania do doju lub lekarstwa. Stajnia: ganki paszowe z kamionkowymi żłobami, drabinki na siano, drewniany bruk.

Instalacje. Elektryczna, odgromowa.

<p>14. Kubatura</p> <p>ok. 4420 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>ok. 515 m² (parter)</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>obora, stajnia z wozownią</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>pomieszczenia magazynowe</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <ul style="list-style-type: none"> - założenie instalacji elektrycznej i odgromowej - przemurowanie otworów okiennych w elewacji południowej 		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <ul style="list-style-type: none"> - fundamenty – stan dobry - mury zewnętrzne – niewielkie spękania w elewacji szczytowej zachodniej - mury wewnętrzne – stan dobry - stropy lekko zawilgocone, nieszczelne pokrycie dachowe - zachowana duża część oryginalnego wystroju i wyposażenia 	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <ul style="list-style-type: none"> - naprawa pokrycia dachowego - zachowanie istniejącego zabytkowego wyposażenia 	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Mapa topograficzna w skali 1: 25 000(powiększona), wyd. 1936 r.

22. Bibliografia

1. *Landwirtschaftliches Adressbuch der Domanen, Ritterguter, Guter und Hofe in der Provinz Ostpreussen*, Band III, Leipzig 1932;
2. M. Jackiewicz-Garniec, M. Garniec, *Pałace i dwory dawnych Prus Wschodnich*, [b.r];
3. *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego*, t. 1, Warszawa 1880.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

Informator: Stanisław Biercewicz, Rydwągi 26,11-700 Mragowo

25. Opracował

tekst Andrzej Rydecki, 2002 r.

plany, rysunki Andrzej Rydecki, 2002 r.

zdjęcia fotograficzne Andrzej Rydecki, 2002 r.

miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

5 wkładek

WSPÓLFINANSOWANE PRZEZ FUNDACJĘ
WSPÓŁPRACY POLSKO-NIEMIECKIEJ
ZE ŚRODKÓW
REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC

MITFINANZIERT VON DER STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT AUS MITTELN
DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

1. Miejscowość Boże	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
2. Gmina Mragowo	Obora (5) i stajnia z wozownią (6)	Spis fotografii, rzut
3. Powiat mragowski		
4. Woj. warmińsko-mazurskie		

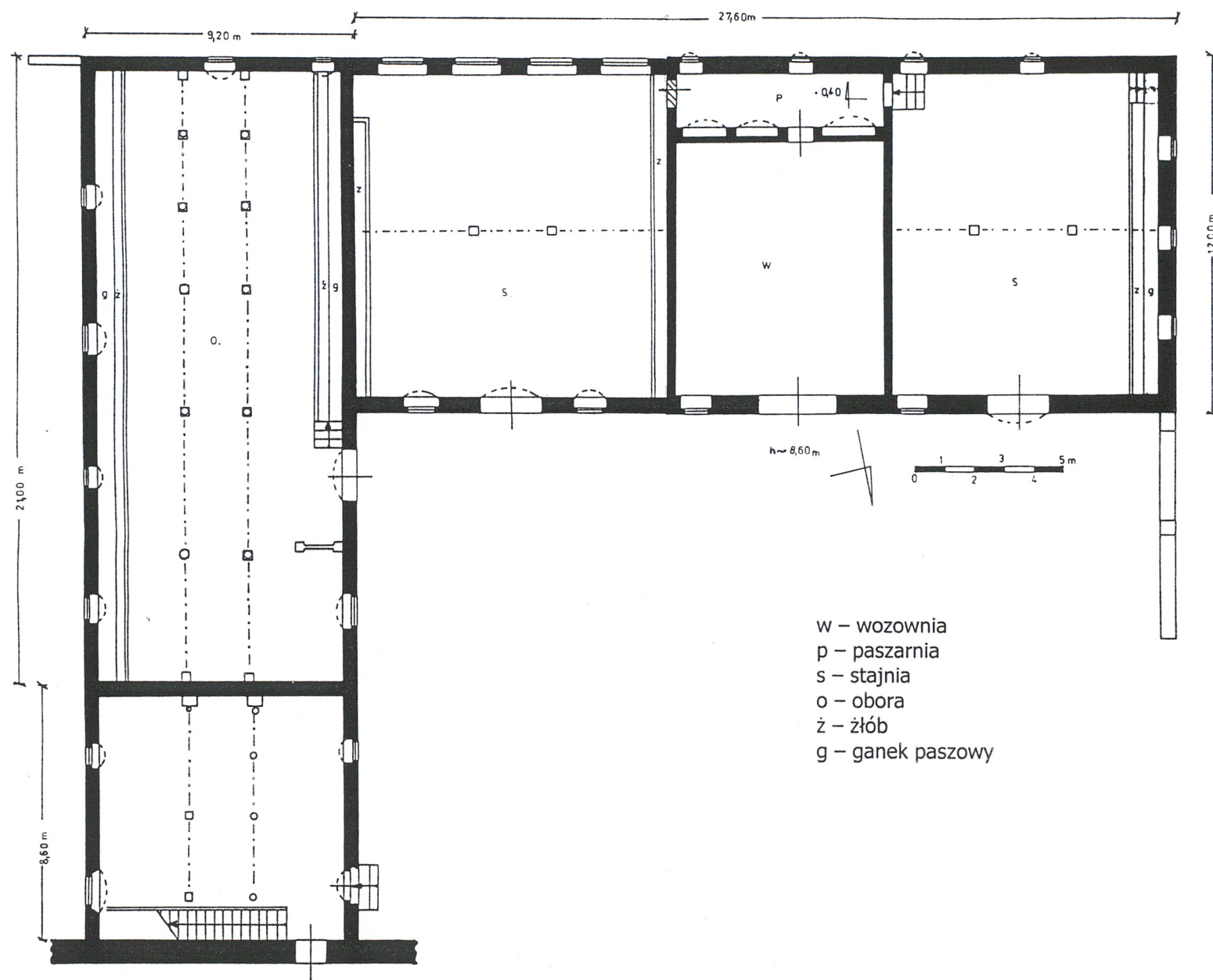
Spis fotografii

1. Widok od strony południowo-wschodniej.
2. Widok od strony zachodniej.
3. Widok od strony wschodniej.
4. Stajnia z wozownią (6). Widok od zachodu.
5. J.w. Elewacja południowa.
6. J.w. Elewacja północna.
7. Obora (5). Elewacja wschodnia.
8. Stajnia (6). Elewacja zachodnia.
9. Obora (5). Elewacja zachodnia.
10. Stajnia (6). Datownik w elewacji zachodniej.
11. Obora (5). Elewacja zachodnia – detal.
12. J.w. Drzwi w elewacji zachodniej.
13. J.w. Dach.
14. J.w. Wnętrze
15. J.w. Kolumna.
16. J.w. Szafa ścienna – detal.
17. J.w. Szafa ścienna.
18. Stajnia (6). Wnętrze.
19. J.w. Więźba dachowa.
20. J.w. Okno.
21. J.w.
22. J.w. Bruk drewniany.
23. J.w. Żłób.
24. Obora (5). Więźba dachowa.

Wkładkę założył: Lesława Ciach, 2002 r.

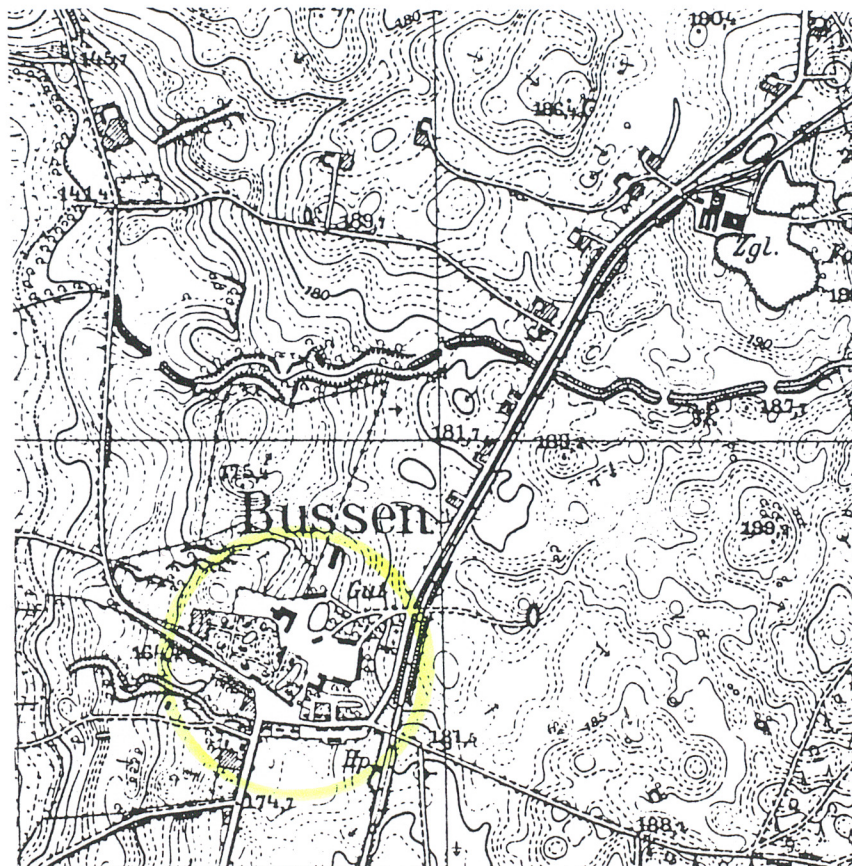
Miejsce przechowywania negatywów: MNR w Szreniawie

1. Miejscowość Boże	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
2. Gmina Mrągowo	Obora (5) i stajnia z wozownią (6)	Plan sytuacyjny, mapa archiwalna
3. Powiat mrągowski		
4. Woj. warmińsko-mazurskie		

Mapa archiwalna, wyd. 1936 r.

Wkładkę założył: Andrzej Rydecki, 2002 r.

Miejsce przechowywania negatywów: MNR w Szreniawie

1. Miejscowość **Boże**
 2. Gmina **Mrągowo**
 3. Powiat **Mrągowo**
 4. Woj. **warmińsko-mazurskie**

5. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Obora (5) i stajnia z wozownią (6)

6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Fotografie

2.

3.

4.

5.

Wkładkę założył: Andrzej Rydecki, 2002 r.

Miejsce przechowywania negatywów: MNR w Szreniawie

6.

7.

8.

9.

10.

1. Miejscowość **Boże**
 2. Gmina **Mrągowo**
 3. Powiat **Mrągowo**
 4. Woj. **warmińsko-mazurskie**

5. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Obora (5) i stajnia z wozownią (6)

6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Fotografie

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

1. Miejscowość **Boże**
2. Gmina **Mrągowo**
3. Powiat **mrągowski**
4. Woj. **warmińsko-mazurskie**

5. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Obora (5) i stajnia z wozownią (6)

6. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Fotografie

20.

21.

22.

Wkładkę założył: Andrzej Rydecki, 2002 r.

Miejsce przechowywania negatywów: MNR w Szreniawie

23.

24.